

Angående Johan Lundbergs ansökan om befordran till professor

Lärförslagsnämnden för de historisk-filosofiska ämnena vid humanistisk fakultet har beretts möjlighet att yttra sig över skrivelser inkomna till universitetsledningen från Johan Lundberg med anledning av att lärförslagsnämnden har avslagit Lundbergs ansökan om befordran till professor. Rektor Astrid Söderbergh Widding har anmält jäv i ärendet; prorektor Clas Hättestrand kommer att fatta beslut i ärendet och det är han som har tillskrivit nämnden. Prorektor skriver att lärförslagsnämnden bör ta ställning till om skrivelserna föranleder nämnden att ompröva sitt beslut eller om rekommendationen om avslag kvarstår.

Lärförslagsnämndens ledamöter och suppleanter har med anledning av detta på nytt gått igenom de handlingar som förelåg inför beslutsmötet den 27 februari och protokollet från beslutsmötet samt tagit del av de inkomna skrivelser som delgivits nämnden från universitetsledningen. Lärförslagsnämnden hade ett möte den 4 april för att diskutera de inkomna skrivelserna och sitt svar till prorektor.

Nämnden kan redan här slå fast att de inkomna skrivelserna inte föranleder nämnden att ompröva sitt beslut. Rekommendationen om avslag kvarstår därför. Lärförslagsnämnden kan inte ta hänsyn till sådan information som har inkommit sedan beslut fattades och på dessa grunder göra ändringar i ett redan fattat beslut. Tillfogas kan dock att lärförslagsnämnden inte finner att de av Lundberg inlämnade skrivelserna tillför ärendet sådan information som gör att grunden för nämndens tidigare ställningstagande i något avseende påverkas.

Lärförslagsnämnden kommer däremot nedan, utifrån Lundbergs ”erinran” och det föreliggande protokollet, att mer utförligt redogöra för hur ledamöterna har resonerat inför sitt beslut för att på så sätt tydligare bemöta den kritik som Lundberg anför. Lärförslagsnämnden vill betona att den normalt inte lämnar så utförliga redogörelser som den här föreliggande. Även protokollet från den 27 februari är ovanligt utförligt, då nämnden beslutade att yrka på att ansökan om befordran avslås. Det ska här påpe-

Humanistiska fakultetsnämnden

kas att lärarförslagsnämnden har bemödat sig om största möjliga noggrannhet i hanteringen av ärendet och att den endast arbetar med utgångspunkt i gällande regelverk.

Lärförslagsnämnden anser att Johan Lundbergs ansökan är otillräcklig på väsentliga punkter. Den anser att Johan Lundberg i sin ansökan inte har kunnat styrka att han besitter den kompetens som krävs för befordran till professor vid humanistiska fakulteten, Stockholms universitet, utifrån gällande regler och riktlinjer. Yttrandet kommer att förklara på vilka grunder nämnden anser att den inte kan följa de två sakkunnigas konklusioner.

En jämförelse med en rad ansökningar om befordran som ställts till humanistiska fakulteten under de senaste två-tre åren, liksom de ansökningar som kommit in till den anställning som professor i litteraturvetenskap som tillsattes under 2016 visar att dessa ansökningar är genomgående mer utförliga, framför allt vad gäller problematiseringen och diskussionen av den egna forskar- och lärargärningen, liksom den didaktisk-pedagogiska verksamheten, samt att de sökande såväl kvantitativt som kvalitativt anför betydligt mer omfattande meritering. Lundbergs ansökan är framför allt en kvantitativ redogörelse, vilket i hög grad försvårar bedömningen av hans akademiska karriär. De intyg som bifogas ansökan är inte heller så omfattande att man utifrån dem kan göra en fullgod kvalitativ bedömning.

Lundbergs mail till rektor 7 mars

Beträffande detta mail konstaterar nämnden att den diskussion som Lundberg för om ”felaktigheter, vantolkningar och missförstånd” i lärarförslagsnämndens bedömning och som ställs mot de sakkunnigas bedömning som han betraktar som ”fritt från felaktigheter” inte är övertygande. Att granska ansökningar, om såväl anställning som befordran, innebär bedömningar utifrån rådande regelverk och riktlinjer. Det gör att det är omöjligt att på ett enkelt sätt avgöra vad som är rätt eller fel. Lärarförslagsnämnden har utifrån samlade erfarenheter och kunskaper genom en kritisk granskning av det textunderlag som har tillställts nämnden gjort en bedömning av Lundbergs meriter. Detta arbetssätt är likartat vid alla rekryterings- och befordringsärenden. Vi kommer nedan att argumentera mer ingående för hur vi har arbetat och varför vi har kommit fram till föreliggande beslut.

Helena Bodins befordran

I mailet till rektor från den 7 mars ifrågasätter Lundberg bedömningen av Helena Bodins ansökan om befordran. Lärarförslagsnämnden vill anföra följande: Bodin tillhörde tätgruppen (som bestod av 6 personer) och var en av dem som kallades till intervju och provföreläsning vid tillsättningen av två professurer i litteraturvetenskap i

december 2016. Nämnden hade inför detta tillfälle granskat Bodins ansökan och sakkunnigutlåtandena. Nämnden tog del av föreläsningen och höll en intervju med Bodin. Hon skickade, efter det att beslut hade fattats om tillsättning av Anna Cullhed och Thomas Götselius, in en ansökan om befordran. Den ansökan som Bodin inlämnade ansågs tillsammans med det skriftliga beslutsunderlag som nämnden hade från tillsättningsärendet som ett fullgott underlag för beslut om befordran. Bodin uppfyller på en rad punkter sådant som saknas hos Lundberg. Bodin disputerade 2002 och antogs som docent 2011. I sin ansökan åberopar Bodin exempelvis ett 20-tal erhållna externa bidrag av olika storlek (ofta mindre), medverkan i 3 internationella/nordiska forskarnätverk, peer-reviewgranskade skrifter och skrifter på engelska, skrifter publicerade på internationella förlag och i internationella tidskrifter, internationellt konferensdeltagande, handledarerfarenhet från samtliga nivåer, inkl. 3 pågående doktorandhandledningar.

Lundbergs brev till rektor 15 mars om sakkunnigutlåtandenas betydelse

Lundberg tillskrev rektor/prorektor 15 mars och citerade där en sats ur ett avgörande från Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH), där ett resonemang om sakkunnigutlåtandens betydelse i tillsättningsärenden förs. Lärarförslagsnämnden vill här bara tillägga att ÖNH i samma text fastlägger att universitetet är skyldiga att underkasta de sakkunnigas bedömningar en självständig och kritisk granskning. Det är det som lärarförslagsnämnden gjort. Sakkunnigutlåtanden är, enligt Överklagandenämndens avgöranden, vägledande och rådgivande.

Intyget från studierektor

Johan Lundberg har till rektor inlämnat ett kort intyg från studierektorn vid Institutionen för kultur och estetik daterat den 20 mars 2017. Lärarförslagsnämnden konstaterar att detta intyg inte tillför något nytt i ärendet. Av Lundbergs egen ansökan framgår hur länge han varit anställd vid universitetet och intyget styrker i realiteten endast detta.

Johan Lundbergs ”Erinran”

Johan Lundberg inlämnade, sedan han delgivit lärarförslagsnämndens avslagsförslag, en skrivelse till rektor och dekanus med kopia till SULF och Academic Rights Watch. Denna ”Erinran” behandlar ett flertal aspekter, men med tydligt fokus på försvar av den egna vetenskapliga produktionen. I protokollet från den 27 februari står det att nämnden anser att Lundberg ”kvalitativt uppfyller kraven på vetenskaplig skicklighet i sin skriftliga vetenskapliga produktion”. De svagheter i den sökandes meritering som

påtalas av nämnden rör huvudsakligen andra delar av den vetenskapliga meriteringen, även om Lundberg i sina skrivelser fokuserar just på sin skriftliga verksamhet. Lärarförslagsnämnden konstaterar också att de sakkunnigas formuleringar i utlåtandena ställer frågan om publikationernas kvantitet i tvivelsmål (kan de räknas som meriterande alls eller har de bara ett visst värde och i så fall hur mycket?). Då ifrågasätter de sakkunniga oundvikligen i förlängningen också deras status av vetenskapligt meriterande publikationer. De övriga frågor som aktualiseras i ”erinran” behandlas utförligare nedan.

I det följande utgår nämnden i sitt svar från ”Kriterier för bedömning av vetenskaplig och pedagogisk skicklighet vid anställning som eller befordran till [...] professor vid Humanistiska fakulteten” (2011-05-04)

Vetenskaplig skicklighet och meritering

Den vetenskapliga skickligheten ska ha visats genom vetenskaplig verksamhet på hög nivå och i betydande omfattning. Den sökandes vetenskapliga publikationer ska vara av hög kvalitet och ha publicerats i väl ansedda nationella och internationella tidskrifter med peer-reviw och/eller på väl ansedda förlag i den form som är internationellt gängse inom den aktuella disciplinen. (riktlinjer fastställda av Humanistiska fakultetsnämnden, 2011-05-04)

Aktualitet

”Riktlinjer för prövning av ansökningar om anställning som professor” (2009-03-31) föreskriver dessutom att ”Den vetenskapliga skickligheten på professorsnivå skall ha visats genom självständiga forskningsinsatser som i betydande grad överstiger vad som krävs för docentkompetens, såväl kvalitativt som kvantitativt.” Samtliga nämndledamöter ser det som anmärkningsvärt och synnerligen ovanligt att en person som ansöker om befordran till professor i flera viktiga fall baserar sin akademiska meritering på sådant som går tillbaka till tiden *före* erhållandet av docenttiteln när denna ligger 18 år tillbaka i tiden.

Lundberg disputerade 1992 och blev docent 1999. Det treåriga forskningsanslag som han innehade från Riksbankens Jubileumsfond 1994–1996 torde alltså ha ingått i granskningen av docentansökan. Vad gäller erhållande av externa forskningsmedel därutöver har Lundberg tolkat anvisningarna på ett sätt som gör att han i sin ansökan endast anger detta forskningsanslag. Han anför i sin erinran att han har erhållit externa medel därutöver och refererar till att anvisningarna endast kräver att man anger ”större bidrag”. Då Lärarförslagsnämnden endast kan ta hänsyn till de uppgifter som står i ansökan och inte heller har haft tillgång till annan information, är det vad som förmed-

las i ansökan som nämndeledamöterna har fattat beslut utifrån. De anslag – ca 500 000 kr – som Lundberg nu redovisar förändrar således inte nämndens bedömning och slutsatser.

Sakkunnigas ställningstagande

Läraryrslagsnämnden misstror inte de sakkunnigas kompetens att bedöma den litteraturvetenskapliga meriteringen hos den sökande. Däremot konstaterar nämnden att de sakkunnigas tolkningar av befintliga riktlinjer är problematiska på ett antal punkter som gäller den sökandes meritering. För läraryrslagsnämnden är det uppenbart att de sakkunniga tvingas tänja på universitetets och fakultetens riktlinjer för att komma till en positiv slutsats.

Den sakkunniga Eva Hættner Aurelius inleder sitt utlåtande med att dedicera mer än en sida åt en uppräknig av universitetets lokala anställningsordning och även Humanistiska fakultetsnämndens utförligare kriterier. På varje punkt vad gäller vetenskaplig skicklighet (1-4) och pedagogisk skicklighet (5-7) konstaterar nämnden att den sakkunniga ger uttryck för tvivel. Nämnden finner det även märkligt att hon avseende vetenskaplig skicklighet först ifrågasätter denna utifrån flera tunga kriterier – för att sedan ändå gripa efter den ”korta versionen” i den lokala anställningsordningen med en motvillig slutsats: ”om man... så får JL anses...”. Detta tillvägagångssätt resulterar i en ambivalens som gör argumentationen mindre övertygande.

Peer-review

Lundberg skriver i ”Erinran”: ”När det gäller läraryrslagsnämndens invändningar mot vilka antologier och tidskrifter som jag valt att publicera mina artiklar i, så vill jag påpeka att jag har föredragit att publicera mig i sammanhang där texterna fått så stor publik spridning som möjligt, detta alltså i stället för i vetenskapliga publikationer av *peer review*-karaktär med ofta begränsad spridning och med en läsekrets som i vissa fall knappast är mer omfattande än *peer review*-granskaren själv” (onummerad s. 4). Nämnden konstaterar att detta är ett val varje forskare gör och ifrågasätter på intet sätt valet. Men det ena utesluter inte det andra; det finns inget som hade hindrat Lundberg att publicera sig även i tidskrifter med *peer-review*. Detta är idag gängse bruk även inom humaniora – inklusive litteraturvetenskap. Också i det personliga brev som inleder Lundbergs ansökan står det: ”I min specifika profil kan man inte bortse från kombinationen av traditionell litteraturvetenskaplig forskning och vetenskapspublicistisk verksamhet riktad mot samhället i stort” (s.1). Läraryrslagsnämnden har redan i sitt protokoll från den 27 februari (s. 3) påpekat det positiva med Lundbergs publicistiska erfarenheter, men den kan inte se att denna typ av erfarenheter kan kompensera

avsaknaden av akademisk-vetenskaplig verksamhet på så många områden som Lundberg vill göra gällande.

Lundberg skriver vidare i "Erinran": "Jag vill i just detta fall för det första understryka att de sakkunniga har gjort en omfattande kvalitativ litteraturvetenskaplig bedömning av mina alster och att denna granskning visar att mina publikationer är av hög vetenskaplig kvalitet (det vill säga de sakkunniga har gjort samma typ av granskning som det åligger en *peer review*-granskare att göra)." Nämnden vill dock poängtera att det inte går att så kategoriskt ekvivalera den bedömning som sakkunniga gör vid en granskning av sökande till anställning eller befordran med en *peer-review*-granskning. Vid sådan granskning handlar det om att mycket noggrant kritiskt granska en enskild skrift inför en eventuell publikation, i normalfallet utan att granskaren har kännedom om vem som har skrivit texten.

Vetenskaplig skicklighet och akademiskt ledarskap

En viktig aspekt av prejudicerande karaktär som lärarförslagsnämnden har diskuterat ingående är hur man i befordringsärenden hanterar verksamhet som ligger utanför universitetets direkta verksamhetsområde och som därför inte heller har direkt eller tydlig koppling till "vetenskaplig skicklighet" och "akademiskt ledarskap". De sakkunniga anser att Lundberg genom sin verksamhet som redaktör för tidskrifterna *Tvärsnitt* och *Axess* har förvärvat kunskaper och meriter som kan sägas motsvara sakkunnig- och *peer review*uppdrag (Hættner Aurelius s. 10, Ahlund s. 6) och uppdrag inom forskningsledning och forskningsadministration (Hættner Aurelius s. 12, Ahlund s. 6). Båda dessa tidskrifter har som mål att sprida forskningsrön men de är inte vetenskapliga tidskrifter där ny forskning presenteras för att prövas i vetenskapssamhället. De båda tidskrifterna har populärvetenskaplig och samhällsdebatterande karaktär. *Tvärsnitt* har givits ut av Vetenskapsrådet och *Axess* ges ut av Ax:son Johnsonstiftelsen. Följande är mycket viktigt att poängtera: Om man går på de sakkunnigas bedömning i denna fråga, får beslutet prejudicerande karaktär. Det innebär att sådant som hittills ingått i meritering som tredje uppgift eller samverkan jämföras med akademisk vetenskaplig meritering. Om universitetsledningen menar att en sådan ekvivalering är korrekt, då menar nämnden att detta också bör framgå i beslutet, eftersom det föranleder ändringar i befintliga riktlinjer avseende kriterierna för befordran till professor.

Vad gäller frågan om vetenskaplig meritering i relation till den tredje uppgiften sätter Hættner Aurelius fingret på en viktig distinktion: "En kulturpolitisk debatt kan naturligtvis vara föremål för forskningen (vilket svensk litteraturhistoria är full av). Men frågan är om de skrifter som publiceras här och nu i den aktuella debatten (i tidningar, tidskrifter, antologier och kanske till och med som i Lundbergs fall, monografier) i sig nödvändigtvis är att räkna som forskning i vedertagen mening." Hættner Aurelius

skriver i detta sammanhang: Lundberg framstår ”som en intelligent, skarpsynt och initierad *kritiker* [...], dock någon gång en smula förenklande”. Hon skriver här inte ”forskare”.

Den vetenskapliga skickligheten ska också ha visats genom att den sökande är såväl nationellt som internationellt aktiv inom området för anställningen, t.ex. i form av inbjudna föredrag, gransknings- och/eller opponentuppdrag av icke ringa omfattning.

Lundberg anger i sin ansökan inte några inbjudna föredrag. Han anger över huvud taget inte något deltagande i vetenskapliga/akademiska konferenser, vare sig nationellt eller internationellt. Han har haft ett sakkunniguppdrag för bedömning av ett lektorat, granskat en bok för tryckningsbidrag för Riksbankens Jubileumsfond och anger ett peer-reviewuppdrag för *Finsk tidskrift*. Lärarförslagsnämnden finner att dessa uppdrag är alltför få och inte alls svarar mot kriteriet ”icke ringa omfattning”.

Lärarförslagsnämnden har också i sitt yrkande på avslag anmärkt på att Lundberg inte redogör för någon internationell anknytning inom sin akademiska verksamhet. Det står i anvisningarna till de sökande att forskningsresultatens betydelse nationellt och internationellt bör framgå av ansökan. Det gör det inte i Lundbergs ansökan. Nämnden konstaterar att internationell meritering är något som Lundberg knappast berör alls. Att litteraturvetare med svensk litteratur som fokus primärt publicerar sig på svenska förlag är inte ovanligt, men så gott som alla sökandena till den professur i litteraturvetenskap som tillsattes i december hade internationellt publicerade artiklar. Det finns inte heller – med undantag för några sökande som rangordnades sist av de sakkunniga – någon sökande som inte anger peer-review-granskade bidrag. Lundberg anger inte en enda internationellt publicerad vetenskaplig artikel. Ingen utom två av *Axess* engelskspråkiga antologier som han varit redaktör för, men som han inte åberopar bland de tio insända publikationerna, har publicerats på annat språk än svenska och han har inte angivit att någon skrift har publicerats efter peer-review-granskning.

Den sökande ska ha initierat samt bedriva egen aktiv forskningsverksamhet. Vidare bör den sökande ha erhållit forskningsanslag i nationell eller internationell konkurrens av forskningsråd, stiftelser, etc.

Nämnden ifrågasätter inte att Lundberg har bedrivit egen forskningsverksamhet. Lundberg anger i sin ansökan ett forskningsanslag från Riksbankens Jubileumsfond 1994–1996. Detta är förvisso ett prestigefyllt anslag och torde ha meriterat Lundberg till docent. Ansökan innehåller dock inte något som tyder på att Lundberg sedan dess har sökt och erhållit forskningsanslag, något som hade kunnat stärka ansökan.

Den sökande ska ha visat akademiskt ledarskap och bör ha dokumenterad erfarenhet av att administrera forskning.

Under "Administration och Ledningsuppdrag" som har underrubrikerna "Uppdrag och erfarenheter", "Planering och genomförande av konferenser, seminarier" och "Forsknings- och utbildningspolitiska uppdrag" i Lundbergs ansökan (s. 1–3) för Lundberg huvudsakligen fram sitt arbete som redaktör för *Axess* och *Tvärsnitt*. Det enda som här kan räknas in under akademiskt ledarskap/forskningsadministration anser nämnden vara redaktörskapet för *Tidskrift för Litteraturvetenskap*, ett uppdrag som cirkulerar mellan landets litteraturvetenskapliga institutioner på tvåårsbasis. (Detta inbegrep under Lundbergs tid som redaktör också delaktighet i planering av ett seminarium.) Lundberg har inte lett någon forskargrupp, ej heller något forskningsprojekt som inbegriper någon mer person än honom själv, såvida inte detta är något som inte har tagits upp i ansökan.

Den sakkunniga Eva Hættner Aurelius för ett resonemang vars enda rimliga slutsats blir att en redaktör som under en längre tid upparbetat ett professionellt redaktörskap på en allmänorienterad samhällsdebatterande tidskrift ska kunna bedömas i termer av akademiskt ledarskap. Detta är ett resonemang som lärarförslagsnämnden inte kan ansluta sig till. Claes Ahlund skriver i sitt yttrande angående akademiskt ledarskap däremot: "...han [Lundberg] förefaller inte ha skaffat sig några administrativa meriter genom ledningsuppdrag i universitetsvärlden. Han kan dock redovisa andra relevanta meriter på det administrativa området". Ahlund tydliggör här något som nämnden finner mycket viktigt: Lundberg har administrativa meriter från sin tid som redaktör, men dessa kan inte likställas med akademiskt ledarskap.

Pedagogisk skicklighet och meritering

Den pedagogiska skickligheten ska vara visad genom undervisning och kursutveckling av hög kvalitet och i betydande omfattning. Undervisningen ska ha bedrivits i icke ringa omfattning på samtliga nivåer (grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå). Den sökande ska uppvisa dokumenterad erfarenhet av individuell handledning i betydande omfattning, inkluderande handledning av examensarbeten.

Den sökande ska uppvisa dokumenterad erfarenhet av utbildning på forskarnivå samt erfarenhet av att vara handledare för doktorander. Den sökande bör ha varit huvudhandledare för åtminstone en forskarstuderande som erhållit doktorsexamen.

Handledning

Här konstaterar nämnden inledningsvis att Lundbergs egen beskrivning av sin handledarerfarenhet är osammanhängande och otydlig. Lundberg anger i sin pedagogiska

egenreflektion (s.1): ”Jag har inte fört statistik över hur många studenter jag har handledt på kandidatnivå, men det torde vara i alla fall vara över tjugo”. Under ”Handledar-erfarenhet” (s. 6) står: ”Jag vet inte exakt hur många examensarbeten jag handledt på grund- och kandidatnivå men med tanke på att jag har undervisat på 50 procent eller mer under sammanlagt 28 terminer, kan man anta att den totala mängden knappast understiger 50. Jag är för närvarande huvudhandledare för en doktorand: Cecilia Aare, antagen ht 2015.” Det framgår i kriterierna för bedömning av vetenskaplig och pedagogisk skicklighet att den sökande ska uppvisa dokumenterad erfarenhet av individuell handledning i betydande omfattning, inkluderande handledning av examensarbeten. Detta görs inte övertygande i Lundbergs ansökan och nämndens studeranderepresentanter lyfte fram att antalet handledda uppsatser inte är så stort i förhållande till den långa tid som Lundberg har tjänstgjort som disputerad lärare.

Lundberg har ringa erfarenhet av att handleda doktorander och han har inte varit huvudhandledare åt någon forskarstuderande som erhållit doktorsexamen. I riktlinjerna för prövning av ansökningar om anställning som professor står att den som inte handledt någon forskarstuderande som erhållit doktorsexamen istället bör ha goda vitsord om sin undervisning på just forskarnivå. Lundbergs enda undervisningserfarenhet från forskarutbildningen är två kurser i Umeå, den ena HT96, den andra VT98. Det är med andra ord nära 20 år sedan han undervisade på forskarnivå och några förklaringar eller kommentarer till detta tas inte upp i ansökan. Därutöver anger att han varit opponert på ett slutseminarium 2005 och han påbörjat handledning av en doktorand HT 2015. I sin erinran riktar Lundberg kritik mot nämnden för en kommentar om att den nämnda handledningen avbrutits. Denna information, som dock inte tillmättes någon betydelse för nämndens beslut, är offentligt tillgänglig och syftar enbart till att belysa att Lundbergs skicklighet i att handleda inte låter sig bedömas i hans ansökan.

Den sakkunniga Eva Hættner Aurelius påpekar att det ”möjligen kan vara problematiskt” (s. 11) att Lundberg har ringa erfarenhet av att undervisa på forskarnivå, men hon utvecklar inte detta mer än så. Hon hänvisar istället till en kortare variant av kriterierna (dvs, Anställningsordningen) där det inte specificeras någon omfattning av undervisningen på de olika nivåerna (s. 11). Claes Ahlund framhåller att det i riktlinjerna står ”bör” (s. 7) ha handledt en forskarstuderande och att det alltså inte är ett absolut krav. Ahlund menar också att Lundbergs brist på denna erfarenhet skulle kunna förklaras med att antalet potentiella handledare är betydligt fler än antalet antagna doktorander. Det är för lärarförslagsnämnden tydligt att de två sakkunniga ser betydande brister i Lundbergs pedagogiska meritering på detta område. Nämnden konstaterar att det är anmärkningsvärt att en lärare som innehaft docentkompetens sedan 1999 och som har varit verksam vid flera universitet inte fungerat som huvudhandledare åt någon doktorand som tagit doktorsexamen.

De intyg och utlåtanden som Lundberg bifogar från tidigare arbetsgivare (från 1990- och tidigt 2000-tal) bekräftar tämligen kortfattat att Lundberg har handlett uppsatser och att han var en uppskattad handledare. Lärarförslagsnämnden kan konstatera att handledningserfarenhet föreligger, dock inte på magister-/masternivå, dvs. avancerad nivå om man ser till tjänstgöringsintygen. Däremot skriver Lundberg att han handleder en magisterstudent vid Stockholms universitet vid tiden för ansökan. När Lundberg skriver ”grund- och kandidatnivå” tolkar nämnden det därför som att ”grundnivå” hänvisar till skriftliga arbeten som föregår examensarbetet på kandidatnivå. Det finns inte några andra examensarbeten än kandidatarbetet på grundnivå. Det antagande som ligger närmast till hands är att ett 20-tal arbeten är kandidatarbeten och övriga ca. 30 motsvarar uppsatser på grundnivå.

Dokumentation

I riktlinjerna för prövning av ansökningar om anställning som professor står det om prövning av den pedagogiska skickligheten: ”Den pedagogiska skickligheten på professorsnivå skall ha visats genom undervisning inom såväl grundutbildning som forskarutbildning. Prövningen av pedagogisk skicklighet skall avse såväl planering, genomförande och utvärdering av undervisning som handledning och examination. Skickligheten skall vara väl dokumenterad och på ett sådant sätt att även kvaliteten kan bedömas.”

Lärarförslagsnämnden har i sin granskning inte kunnat se att Lundbergs skicklighet är så väl dokumenterad att det går att bedöma kvaliteten i hans arbete. Den pedagogiska egenreflektionen består huvudsakligen av en redogörelse för *vad* Lundberg har arbetat med. På en halv sida beskriver han därefter hur han lägger upp sin undervisning. Det blir dock tydligt att exemplet endast gäller seminarier, dvs. endast en del av undervisningen. Lundberg beskriver hur han delar upp och arbetar med studerande i mindre grupper. Inga andra exempel tas upp; inte heller tematiseras handledning av skriftliga arbeten/examensarbeten, något som hade varit till stor hjälp för bedömningen av Lundbergs kompetens som handledare, inte minst då han har mycket ringa erfarenhet av handledning av arbeten utöver grundnivå. Lundberg ger inte heller uttryck för den pedagogiska grundsyn som efterfrågas i anvisningarna till ansökan, något som också påtalas av den sakkunnige Ahlund (s. 5, 7). När Lundberg i ansökan skriver att det ”är problematiskt att undervisningen på grundnivå har låg status och att den i så hög grad utförs av doktorander” (Ped. Meriter s. 1) klargörs t.ex. inte om detta gäller generellt för ämnet litteraturvetenskap eller om det gäller specifika lärosäten.

Pedagogisk skicklighet

Lärförslagsnämndens ledamöter har i sina överväganden samstämmt konstaterat att utvecklingen inom högskolepedagogik har varit omfattande under de senaste tjugo åren, såväl inom undervisning som inom handledning. Detta visar också de alltmer omfattande krav på högskolepedagogisk utbildning som akademien ser, och det blir mycket tydligt och konkret när man jämför Lundbergs ansökan med andra som inkommit till fakulteten under de senaste åren och som näst intill undantagslöst påvisar denna typ av meritering. Utifrån Lundbergs ämneslärarexamen 1988, en kvantitativ och tämligen summarisk redogörelse för kurser och den korta redogörelsen för arbete med studenter i grupp är det inte möjligt att dra några kvalitativa slutsatser. Bedömningen försvåras ytterligare av avsaknaden av intyg på Lundbergs undervisningserfarenhet från tiden efter 2003–2004. Det har sedan Lundberg undervisade på forskarutbildningen på 1990-talet kommit en ny generation doktorander. Nämnden ifrågasätter inte att Lundberg har omfattande undervisningserfarenhet, framför allt på grundnivå. Däremot begränsas erfarenheten inom forskarutbildningen helt till dessa båda kurser från 1990-talet. Ansökan saknar en närmare presentation av denna meritering. I anvisningarna till ansökan står att den sökande ska redovisa vad den har gjort, hur den har arbetat och varför på just det sättet och vilka resultat som har uppnåtts. Lärförslagsnämnden anser inte att detta är fallet i Lundbergs ansökan.

Lärförslagsnämnden skriver inte någonstans i sitt protokoll att avsaknad av högskolepedagogisk utbildning omöjliggör befordran, vilket Lundberg gör gällande i ”Erinran”. Det är de sammantagna bristerna i meritering som gjort att Lärförslagsnämnden yrkar på avslag. Den skulle inte yrka på avslag på en ansökan om befordran *enbart* på den grunden att den sökande inte genomfört de högskolepedagogiska utbildningarna.

Den sökande Lundberg citerar Eva Hættner Aurelius: ”JL har visat pedagogisk skicklighet genom undervisning och kursutveckling av hög kvalitet och i betydande omfattning”. Lärförslagsnämndens ledamöter kvarstår vid sin uppfattning att kvaliteten i den pedagogiska skickligheten inte har styrkts på ett tillfredsställande sätt i Lundbergs ansökan. Prövningen av den pedagogiska skickligheten ska avse ”såväl planering, genomförande och utvärdering av undervisning som handledning och examination”. De fyra yttranden/intyg som Lundberg bifogat räcker inte som underlag och Lundbergs egen framställning är såsom ovan påpekats alltför bristfällig.

Rättelse

Det kan nämnas att de sakkunniga tillskrivit Lundberg en merit han själv inte åberopat. Den sakkunniga Hættner Aurelius skriver gällande verksamheten vid SU: ”JL har

också utformat läskurser inom ramen för forskarutbildningen som har kombinerats med uppsatskurser på kandidatnivå” (s. 11). Lundberg skriver däremot på s. 5 i ansökan: ”Från vårterminen 2004 har jag haft en fast heltidstjänst som universitetslektor i litteraturvetenskap vid Stockholms universitet. Jag har undervisat på heltid på olika kurser upp till C-nivå samt har genomfört en slutventilering av en doktorsavhandling. Jag har konstruerat, planerat och genomfört kurser på B-nivå: ”Samtida svensk poesi och prosa - från 1980 till idag” samt ”Litteratur och modernitet”. Båda kurserna var kopplade till uppsatsskrivande. Den förra skapades uteslutande av mig själv; den andra skapades och genomfördes huvudsakligen av mig själv.” Lundberg skriver här inte något om undervisning på kurser inom forskarutbildningen utan om två kurser som han har ”konstruerat, planerat och genomfört på B-nivå”. Lärarförslagsnämnden kan inte någonstans i ansökan utläsa att Lundberg har haft undervisning på forskarnivå vid Stockholms universitet. Han har däremot genomfört en slutventilering och var när ansökan skrevs handledare för en doktorand.

Sammanfattning

Johan Lundbergs ansökan är en av de mest bristfälliga befordringsansökningar som inkommit till nämnden, dels för att den tar alltför lättvindigt på de delar som kräver en diskuterande och problematiserande framställning (framför allt den pedagogiska redogörelsen), dels för att den saknar flera viktiga delar som gäller vetenskaplig meritering i enlighet med ovan förda diskussion. Att Lundberg har en omfattande skriftlig produktion kan därmed inte uppväga bristerna i annan vetenskaplig meritering så som anförts ovan. De motiveringar till beslutet som framgår av nämndens protokoll från 27 februari är därför bland de mest utförliga nämnden skrivit i ett befordringsärende. Det yttrande som den nu inkommer med söker ytterligare förtydliga och förklara nämndens ställningstagande efter det att den har fått ta del av de skrivelser som inkommit till universitetsledningen från Lundberg.

För lärarförslagsnämnden är det viktigt att påpeka att det är den sammantagna bedömningen såväl av vetenskapliga som av pedagogiska meriter som ligger till grund för nämndens beslut. Den som ansöker om befordran till professor kan ha svagare meritering på någon enskild punkt men måste kunna påvisa en allsidig och stark meritering i enlighet med det som det befintliga regelverket föreskriver. Frångår nämnden detta sätt att hantera de ärenden den har att ta ställning till, öppnar den upp för godtycklighet. Gör lärarförslagsnämnden avkall på flera punkter i riktlinjerna, gör de våld på desamma och detta kommer att få prejudicerande konsekvenser.

Avslutningsvis konstaterar nämnden enhälligt att den inte kan ändra sitt redan fattade beslut, då det genom de inkomna skrivelserna inte tillkommit någon information som

på något sätt kvalitativt ändrar nämndens beslutsunderlag. De inkomna skrivelserna har inte tillfört ärendet något i sak som skulle kunna föranleda nämnden att ompröva sitt tidigare beslut.

Rekommendationen om avslag står fast eftersom nämnden dels inte anser att Lundberg kunnat styrka att han besitter den kompetens som krävs, dels att de sakkunnigas konklusioner inte är hållbara mot bakgrund av de kriterier som Stockholms universitet och humanistiska fakulteten definierat avseende befordran till professor. Nämnden upprepar dock det som den skrev i protokollet den 27 februari, dvs. att en ny ansökan välkomnas när Lundberg ytterligare har styrkt sin meritering inom de områden som diskuterats ovan. Viktigt är då att denna meritering klart framgår ur ansökan.

Detta yttrande har utarbetats efter diskussioner inom lärarförslagsnämnden den 4 april 2017. Alla ledamöter har haft möjlighet att lämna kommentarer. Samtliga ledamöter ställer sig bakom skrivelsen. Dekanus har tagit del av och ställer sig bakom skrivelsen.

För lärarförslagsnämnden

Kenneth Hjalmarsson
Personalhandläggare

Elisabeth Wåghäll Nivre
Professor
Ordförande, prodekanus

Maaret Koskinen
Professor
Vice ordförande